

अनुसूची २

(दफा ४ तथा अनुसूची-१ को भाग-२ सँग सम्बन्धित)

अग्नीसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: १

संख्या: १

मिति: २०७५/०८/२४

भाग १

अग्नीसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका

अपाङ्गता भएको व्यक्तिको परिचयपत्र वितरण सम्बन्धी कार्यविधि २०७५

(अग्नीसाइर कृष्णासवरन गाउँ कार्यपालिकाबाट पारित)

अपाङ्गता भएको व्यक्तिको परिचय पत्र वितरण कार्यविधि २०७५

प्रस्तावना :

नेपालको संविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन २०७४ तथा संयुक्त राष्ट्रिय संघले पारित गरी नेपाल सरकारले हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी महासन्धि २००६, (Convention on the Right of persons with Disabilities CRPD) को उद्देश्य, मर्म र भावना बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको परिचय पत्र वितरण कार्यविधि बनाउन बाञ्छनिय भएकोले, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन २०७४ को दफा ६१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरि नेपाल सरकारले देहायको नमूना कार्यविधि जारी गरेको छ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस कार्यविधिको नाम “अपाङ्गता भएको व्यक्तिको परिचय पत्र वितरण कार्यविधि २०७५ रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

क) “ऐन” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५ समेत भन्नाले सम्झनु पर्दछ ।

ख) “नियमावली” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ अनुसार बन्ने नियमावली सम्झनुपर्दछ ।

ग) “स्थानीय तह” भन्नाले अग्नीसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका सम्झनु पर्दछ ।

घ) “वडा कार्यालय” भन्नाले अग्नीसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिकाको वडा कार्यालय सम्झनु पर्दछ ।

ड) “समन्वय समिति” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५) को दफा ४२ बमोजिमको स्थानीय समन्वय समितिको सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद २

उद्देश्य मापदण्ड

३. उद्देश्य : यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिमको रहेको छः

क) विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका नेपाली नागरिकहरूको पहिचान गरी उनीहरूलाई सेवा सुविधा पहुँच स्थापित गर्न, त्यस्ता सेवा सुविधाहरूको लागि योजना निर्माण गर्न र स्थानीय तह देखि नै विभिन्न प्रकृतिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको वर्गीकृत लगत राख्न सहज तुल्याउने ।

ख) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय महासन्धि २००६ (CRPD) मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिबद्धता बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्रारम्भिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरू उपलब्ध गराउन सहज बनाउने ।

ग) अपाङ्गताको प्रकृति, वर्गीकरण र अवस्थाका आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पाउने सेवा, सुविधा र अवसरको प्राथमिकीकरण गर्न सहयोग गर्ने ।

४. परिचय-पत्र वितरण मापदण्ड देहाय बमोजिमको रहेका छन् :

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा प्रकृतिका आधारमा अपाङ्गतालाई १० (दश) प्रकारका वर्गीकरण गरिएको छ । अपाङ्गता भएको व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा उल्लेखित गाम्भीर्यता आधारमा गरिएको अपाङ्गताको वर्गीकरण गरी देहायका चार समूहका परिचय पत्र वितरण गरिनेछ ।

क) पूर्ण अशक्त अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई “क” वर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराइनेछ । जुन रातो रंगको पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

- १) व्यक्तिको शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी प्रणालीहरूमा भएको क्षति र यसले ल्याएको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्य गम्भीर भई अरुको सहयोग लिएर पनि दैनिक जीवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्ति,
- २) सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक क्रियाकलापहरू पनि स्वयं गर्न नसक्ने र अन्य व्यक्तिको सहयोग आवश्यक पर्ने, तीव्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, तीव्र रूपमा अटिज्म प्रभावित व्यक्ति, पूर्ण रूपमा श्रवणदृष्टिविहीन व्यक्तिहरू,
- ३) दुई वा सो भन्दा बढी प्रकृतिका शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति भई सबैजसो दैनिक क्रियाकलापहरू अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,
- ४) निरन्तर रूपमा सघन हेरचार (स्याहार सुसार) को आवश्यक परिरहने शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू,

ख) अति अशक्त अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई “ख” वर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन निलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

- १) शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति वा विचलन भएतापनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगी हिडडुल र संचार गर्न कठिनाई हुने व्यक्तिहरू,
- २) मष्तिक पक्षघात, मेरुदण्डमा चोपटक वा पक्षघात, हेमोफिलिया, मांशपेशी सम्बन्धी समस्या वा विचलन लगायत अन्य विभिन्न कारणले शरीरको ढाड, हात, गोडा, कम्मर आदिले काम गर्न नसकी दैनिक आवागमनको लागि ट्विलचेयर प्रयोग गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,
- ३) दुवै हात कुमदेखि वा पाखुरादेखि मुनि पुरै नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कारणले दुवै हात र गोडा गुमाएका वा नचल्ने, कम्मर भन्दा मुनिको भाग गुमाएका वा नचल्ने, दुवै गोडा पूर्ण क्रियाशिल नभई बैसाखीको प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरू,

- ४) दृष्टिविहीन र पूर्ण दृष्टिविहीनको परिभाषा अन्तर्गत पर्ने व्यक्तिहरु,
- ५) संचारको लागि निरन्तर दोभाषे आवश्यक पर्ने पुर्ण रुपमा कान सुन्न नसक्ने -बहिरा), दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न सक्ने, सिकाईमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता भएका अटिज्म भएका व्यक्तिहरु, निरन्तर अरुको सहयोग लिइरहनुपर्ने बहुअपङ्गता भएका व्यक्तिहरु,

ग) मध्यम अपाङ्गता :

- १) कृत्रिम अङ्ग, क्यालीपर, विशेष प्रकारका जुता जस्ता सहायक सामग्रीको प्रयोगबाट सामान्य हिँडडुल लगायत दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न सक्ने,
- २) विभिन्न कारणले घुँडामुनिको अङ्गमा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामग्रीको प्रयोग नगरी पनि सामान्य हिँडडुल गर्न सक्ने,
- ३) कुम वा पाखुरा मुनि एक हात गुमाएका वा हात नचल्ने वा हातले गर्ने काम गर्न नसक्ने,
- ४) दुवै गोडाको कुर्कुच्चाभन्दा मुनिका भाग नभएको तर सामान्य हिँडडुल गर्न सक्ने,
- ५) दुवै गोडाको हत्केला भन्दा मुनिका कम्तीमा बूढी औंला र चोरी औंला गुमाएका,
- ६) मेरुदण्डमा समस्या भई ढाड कुप्रिएको,
- ७) सिकाईमा ढिलाई भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयं गर्न सक्ने बौद्धिक अपाङ्गता र अटिज्म भएका व्यक्तिहरु,
- ८) श्रवणयन्त्रको प्रयोगबाट ठुला अवाज मात्र सन्न सक्ने सुस्त श्रवण व्यक्तिहरु,
- ९०) शल्यक्रियाबाट स्वरयन्त्र भिकी घाँटीको नलीबाट मात्र बोल्नुपर्ने अवस्था भएका व्यक्तिहरु,
- ९१) बोल्दा अड्कने, शब्द वा अक्षर दोहोर्याउने समस्या तीव्र भएका भकभके व्यक्तिहरु,
- ९२) तीन फिट भन्दा मुनिका होचापुङ्का व्यक्तिहरु,
- ९३) चम्चा र श्रवणयन्त्र दुवै प्रयोग गर्ने श्रवणदृष्टिविहीन व्यक्तिहरु, लेन्स वा म्याग्नीफायरको प्रयोगबाट मात्र पढ्न सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु,
- ९४) अनुवशीय रक्तश्राव (होमोफेलिया) सम्बन्धी समस्या भई दैनिक हिँडडुलमा कठिनाई हुने व्यक्तिहरु,
- ९५) मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ।

घ) सामान्य अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई “घ” बर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराइनेछ । जुन सेतो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

- १) शारिरीक मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी सामान्य विचलन भएका तर दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयम सम्पादन गर्न सक्ने ।
- २) हात खुट्टा केही छोटो भएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनि नचल्ने वा गुमाएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनि कम्तीमा बूढी औंला र चोरी औंला गुमाएका वा दुवै हातको हत्केला मुनिका कम्तीमा बूढीऔंला र चारी औंला भएका व्यक्तिहरु,
- ३) ठूलो अक्षर पढ्न सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु,
- ४) दुवै गोडाको सबै औंलाका भागहरु नभएका,
- ५) श्रवणयन्त्र लगाई ठूलो आवाज सुन्ने तर बोली स्पष्ट भएका सुस्त श्रवण व्यक्तिहरु,

परिच्छेद ३

परिचय पत्र ढाँचा र समन्वय समिति

५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय पत्रको ढाँचा देहाय बमोजिमको हुनेछ ।

परिचय पत्र वाहक व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्ट हुने गरी नागरिकताको प्रमाणपत्रको ढाँचामा यस कार्यविधिको अनुसूची २ बमोजिम एकापट्टी नेपाली भाषामा र अर्कापट्टी अंग्रेजी भाषामा लेखिएको माथि दफा ४ मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार एक पृष्ठको परिचय-पत्र गम्भीर्यता आधारमा गरिएको चार वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई चार फरक रङ्गमा उपलब्ध गराइनेछ ।

६. समन्वय समितिको सम्बन्धि व्यवस्था देहाय बमोजिमको हुनेछ ।

- १) अपाङ्गता भएको व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन २०७४ को दफा ४२ अनुसार अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण गर्ने समेत कार्यका लागि गाउँपालिकामा देहाय बमोजिमको स्थानीय समन्वय समितिको रहनेछ ।

क) गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष	संयोजक
ख) गाउँपालिकाको महिला सदस्य मध्येबाट गाउँपालिकाले तोकेको महिला सदस्य	सदस्य
ग) गाउँपालिका भित्रका माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक वा स्रोत व्यक्ति मध्येबाट गाउँपालिका प्रमुखले तोकेको व्यक्ति	सदस्य
घ) गाउँ कार्यपालिकाको अध्यक्षले तोकेको स्थानी स्वास्थ्य चौकी वा अस्पतालको चिकित्सक	सदस्य
ङ) स्थानीय प्रहरी कार्यालय प्रमुख	सदस्य
च) अपाङ्गता भएको व्यक्तिको हक, हित, संरक्षणको क्षेत्रमा स्थानीय स्तरमा कार्यरत संघ संस्थाहरु मध्येबाट गाउँपालिका अध्यक्षले मनोनित गरेको संस्थाको प्रतिनिधी	सदस्य

छ) गाउँपालिका भित्रका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्येबाट समन्वय समितिले मनोनयन गरेको एक जना महिला सदस्य सहित ३ जना सदस्य

ज) नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका स्थानीय स्तरमा रहेका सम्बन्धित विषय हेर्ने कार्यालयको कार्यालय प्रमुख सदस्य

झ) गाउँपालिकाको उपाध्यक्षले तोकेको गाउँपालिका कर्मचारी सदस्य

- (२) स्थानीय समन्वय समितिले अपाङ्गता परिचयपत्र वितरणका लागि सिफारिस गर्ने कामका साथै ऐनको दफा ४३ को (च) बमोजिम परिचय पत्र सम्बन्धी कानुनी, संरचनागत तथा अन्य सुधार गर्नुपर्ने विषयमा प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय लगायत सम्बन्धित निकायमा लेखि पठाउनु पर्दछ ।

परिच्छेद ४ परिचय पत्र वितरण

७. परिचय पत्र वितरण प्रक्रिया देहाय बमोजिमको हुनेछ ।

क) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयंम निजका अभिभावक वा संरक्षणले अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा परिचयपत्र प्राप्तीका लागि सबै पुष्ट्याई गर्ने कागजातहरु २ प्रति समावेश गरी निवेदन दिनुपर्नेछ ।

ख) दरखास्तमा आफ्नो नाम, स्थायी ठेगाना, उमेर अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपी, पासपोर्ट साइजको (सम्भव भएसम्म अपाङ्गता देखिने गरी खिचिएको) फोटो, अशक्तताको गम्भीर्यता अवस्था र शरीरका अंगहरुले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सिमितताहरुको विवरण संलग्न हुनुपर्नेछ । यस प्रयोगजनको लागि जन्मदर्ता प्रमाणपत्र वा नागरिकताको प्रमाणपत्र वा जग्गा धनी प्रमाण पुर्जा वा शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्र वा मतदाता परिचय पत्र वा अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिर गरिरहेको भए नियुक्ति पत्र वा त्यो संस्थाले दिएको प्रमाणपत्र वा जि.प्र.का. मा दर्ता भएका अपाङ्गता सम्बन्धी कार्य गर्ने संघसंस्थाले गरेको सिफारिस मध्ये कुनै एक वा यस्तै विश्वास हुन सक्ने आधार दिने अन्य प्रमाणित लिखितलाई आधार मानिनेछ ।

ग) रित्त पुगी आएको निवेदनमा वडा कार्यालयले निवेदन प्राप्त भएको मितिले बढीमा ३ दिनभित्र निवेदकले पेश गरेका कागजातहरुको एक प्रति कार्यालयमा राखि वडा कार्यालयको सिफारिस सहित एक प्रति गाउँपालिका पठाउनुपर्दछ ।

घ) सम्बन्धीत व्यक्तिले पेश गरेको निवेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुगी परिचयपत्रका लागि सिफारिस गर्न उपयुक्त नदेखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई ३ दिन भित्रमा जानकारी दिनुपर्दछ ।

ड) वडा कार्यालय सिफारिस गर्न नसकिने भनी दिएको जानकारी निवेदकलाई चित नबभ्ने सुचना पाएको १५ दिन भित्रमा सम्बन्धीत स्थानीय तह समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ, छ ।

च) यसरी प्राप्त भएको निवेदन समेत समावेश राखि स्थानीय समन्वय समितिको बैठकमा पेश गर्नु पर्दछ । निवेदकले पेश गरेका कागजात र अन्य सम्भाव्य तथ्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचय पत्र पाउने देखियो । भनी स्थानीय समन्वय समितिले सिफारिस गरेमा निजलाई परिचयपत्र वितरण गरि त्यसको जानकारी निवेदक तथा वडा कार्यालयलाई समेत दिनुपर्दछ ।

छ) परिचयपत्रका लागि सिफारिस गर्न कुनै कठिनाई परेमा वडा कार्यालयले चिकित्सक/विशेषज्ञ वा अपाङ्गता भएका व्यक्तिका संस्थाका प्रतिनिधिसँग राय परामर्श लिन सक्नेछ ।

ज) समान्यतया अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयमले आफ्नो परिचयपत्र बुझिलिनुपर्दछ । अति अशक्त वा पूर्ण अशक्त अपाङ्गता भएको कारणले परिचयपत्र बुझिलिन आउन नसके भएमा वडा कार्यालयका सिफारिसमा परिवारको सदस्य, संरक्षक वा निजको बसोबास गर्ने स्थानीय निकायका पदाधिकारीलाई निजलाई बुझाउने गरि बुझिलिन सक्नेछन ।

झ) परिचयपत्र प्राप्त व्यक्तिहरुको वर्गीकृत लगत स्थानीय तहले कम्प्यूटराईज गरि आफ्नो कार्यालयमा राखि चौमासिक रुपमा प्रदेश र संघको सम्बन्धीत मन्त्रालयमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

ञ) समन्वय समितिले परिचयपत्र दिन भनी ठहर गरेका व्यक्तिलाई स्थानीय तहको कार्यालयले अनुसूची २ बामोजिमको परिचयपत्र (अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई) निशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

ट) परिचयपत्रमा गाउँपालिका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हस्ताक्षर हुनेछ । प्रचलित कानूनको अधिनमा रही अन्य अधिकृत कर्मचारीलाई समेत अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

ठ) प्रत्यक्ष रुपमा देखिने वा अवलोकन गर्न सकिने शारिरीक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षतिको हकमा परिचयपत्र प्रदान गरिने अधिकारीले अवलोकन गरि तत्काल उपयुक्त परिचयपत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

ड) प्रत्यक्ष रुपमा नदेखिने वा अवलोकन गर्न नसकिने शारिरीक, मानसिक वा इन्द्रिय क्षति भएका वा प्रष्ट रुपमा छुट्याउन समस्या भएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिका हकमा समन्वय समितिमा पेश गरि समितिको सिफारिसका आधारमा परिचयपत्र वितरण गर्नु पर्नेछ ।

द. अन्य स्थानीय तहबाट परिचयपत्र वितरण गर्ने :

स्थानीय ठेगानमा बसोबास नभएका र विभिन्न अवरोध तथा शारिरीक र मानसिक अवस्थाको गम्भीरताको कारण आफ्नो स्थायी बसोबास भएको जिल्लामा गई अपाङ्गता परिचयपत्र प्राप्त गर्न असर्थ व्यक्तिहरुका लागि निजको स्थायी बसोबास भएको स्थानको सम्बन्धीत स्थानीय तहबाट परिचयपत्र नलिएको सुनिश्चित भएमा दफा ५ को प्रक्रिया पुरा गरि परिचयपत्र प्रदान गरेर सम्बन्धीत स्थानीय तहलाई जानकारी गराउन सकिनेछ ।

९. प्रतिलिपी सम्बन्धि व्यवस्था :

१. परिचयपत्र हराई, नासिइ वा विग्रिइ परिचयपत्रको प्रतिलिपी लिनुपर्ने भएमा आफ्नो स्थायी ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा यथात विवरण र कारण खुलाई सिफारिसका लागि निवेदन दिनु पर्दछ ।
२. वडा कार्यालय सबै व्यहोरा बुझि निवेदकको माँग मुनासिक देखिएमा परिचयपत्रको प्रतिलिपी उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपी वडा कार्यालयमा राखि निवेदकले पेश गरेको सक्कल कागजात सहित सिफारिस गरि गाउँपालिका स्थानीय तहमा पठाउनुपर्दछ ।
३. स्थानीय तहले सिफारिस सहित प्राप्त भएको निवेदन अपाङ्गताको प्रकृति अनुसार सोभै वा स्थानीय समन्वय समितिमा पेश गरि समितिको निर्णयानुसार अपाङ्गता परिचयपत्रको प्रतिलिपी निशुल्क उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।
४. प्रतिलिपीका लागि प्राप्त भएको निवेदनका विषयमा सो परिचयपत्र वाहेक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको परिचयपत्रमा हेरफेर गर्नेपर्ने देखिएमा स्थानीय सिफारिस समितिमा पेश गरि सो समितिबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार गर्नेपर्दछ ।

१०. यस कार्यविधिको प्रतिकूल कार्य भएमा प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम सजाय हुनेछ ।

११. अभिलेख सम्बन्धी व्यवस्था :

१. सम्बन्धित वडा कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्ये परिचयपत्र पाएका व्यक्तिहरुको अपाङ्गताको प्रकृति र गम्भीर्यता लगायत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरि नियमिति रुपमा अद्यावधिक गरि त्यसको चौमासिक विवरण तैयार गरि नियमिति रुपमा आफ्नो गाउँपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिलाई समेत पठाउनुपर्दछ ।
२. स्थानीय तहले परिचयपत्र वितरण गरपछि यसको जानकारी परिचय पत्र प्राप्त गर्ने व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएका वडा कार्यालयलाई दिनुपर्दछ ।
३. गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेको कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता परिचय पत्र भएका अभिलेख राखि त्यसको चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद ५
विविध

१२. विधिध :

- १) सबै स्थानीय तहले आ-आफनो क्षेत्राधिकार भित्र रहेको विकट तथा दुर्गम गाउँहरूमा रहका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि अपाङ्गता परिचयपत्र लगायता सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन कम्तीमा वर्षो एक पटक ती ठाउँहरूमा परिचयपत्र वितरण सम्बन्धीत घुम्ती शिविर संचालन गर्नु पर्दछ ।
- २) यो कार्यविधि लागु हुन अगाडी प्रप्त गरेको अपाङ्गता परिचय पत्र सम्बन्धित गाउँपालिकामा बुभाई यो कार्यविधि जारी भएको मितिले १ वर्ष भित्रमा यस कार्यविधि बमोजिमको परिचयपत्र लिनुपर्नेछ । यस अधि जारी भएका परिचयपत्र एक वर्ष पछि स्वतः मान्य हुने छैन ।
- ३) यस कार्यविधि भएको प्रावधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धित ऐन र अन्य प्रचलित कानुन सँग बाँझिएका बाँझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।
- ४) अपाङ्ग परिचय पत्र वितरण सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धि ऐन र अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम हुनेछ ।
- ५) अपाङ्ग परिचयपत्र वितरण निर्देशिका, २०६५, बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै कार्यविधि बमोजिम भए गएको मानिनेछ ।
- ६) अपाङ्ग परिचयपत्र वितरण निर्देशिका २०६५ खारेज गरिएको छ ।

अनुसूची १

अपाङ्गता भएका ब्यक्तिको परिचयपत्र पाउनको लागि दिने निवेदनको ढाँचा

श्री कार्यालय प्रमुख ज्यू,

अग्नीसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका, सितापुर सप्तरी ।

मिति :

विषय : अपाङ्गता भएका ब्यक्तिको परिचयपत्र पाऊँ ।

महोदय,

म अपाङ्गता भएका ब्यक्तिको परिचयपत्र पाउन योग्य भएकोले निम्न लिखित विवरण राखि परिचयपत्र पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु । मैले पेश गरेको विवरण ठीक साँचो छ, भुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानुन बमोजिम सजाय भोग्न मञ्जुर छु ।

१. नाम / थार : उमेर : लिङ्ग :

२. प्रदेश :

३. ठेगाना :

क) स्थायी ठेगाना : पालिका वडा नं. टोल नं.

ख) अस्थायी ठेगाना : पालिका वडा नं. : टोल नं.

ग) सम्पर्क टेलिफोन वा मोबाईल न. :

४. संरक्षक/अभिभावकको नाम/थार : निवेदकको नाता :

५. संरक्षक/अभिभावकको टेलिफोन वा मोबाईल नं.

६. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार :

७. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अशक्तताको आधारमा अपाङ्गताको प्रकार :
.....

८. शरीरको अंग, संरचना, प्रणालीमा आएको क्षतिको विवरण :

.....
.....
१०. क्षति भएपछि दैनिक क्रियाकलापमा आएको अवरोध वा सिमितताको विवरण :

.....
११. अपाङ्गताको कारण उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् ।

- क) रोगको दीर्घ असर ख) दुर्घटना ग) जन्मजात घ) सशस्त्र द्वन्द्व
ड) वंशानुगत कारण च) अन्य

११. साहायक सामाग्री प्रयोग गर्नुपर्ने आवश्यकता भएको वा नभएको : उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् ।

- क) भएको ख) नभएको

१२. आवश्यकता भएको भए कस्तो प्रकारको साहायक सामाग्रीको प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ ।

.....
१३. साहायक सामाग्री प्रयोग गर्ने गरेको/नगरेको (उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस्)

- क) गर्ने गरेको ख) गर्ने नगरेको

१४. साहायक सामाग्री प्रयोग गर्ने गरेको भए सामाग्रीको नाम :

१५. अन्य व्यक्तिको सहयोग विना आफ्ना कस्ता कस्ता दैनिक कार्य गर्न सक्नुहुन्छ ।

- क) ख) ग)..... घ)
ड) च)

१६. अन्य व्यक्तिको सहयोग लिनुहुन्छ भने कुन कुन कामको लागि लिनुहुन्छ ।

- क) ख) ग)..... घ)
ड) च)

१७) पछिल्लो शैक्षिक योग्यता :

- क) प्रारथमिक तह ख) निम्न माध्यमिक तह ग) माध्यमिक तह घ) उच्च मा. तह
ड) स्नातकोत्तर तह च) विद्यावारिधि तह

१८. कनै तालिम प्राप्त गर्नु भएको भए मुख्य तालिमहरुको नाम लेख्नुहोस :

.....
.....

१९. हालको पेशा :

क) अध्ययन

ख) कृषि व्यवसायी

ग) सोरोजगार

घ) सरकारी सेवा

ड) निजी क्षेत्रमा सेवा

च) अन्य

निवेदक :

नाम, थर :

हस्ताक्षर :

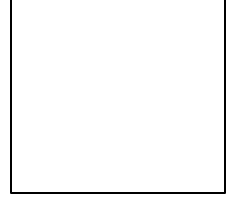
मिति :

अनुसूची २

अपाङ्गता भएका ब्यक्तिको परिचयपत्र ढाँचा

निशाना छाप

अग्नीसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका,
सितापुर, सप्तरी

परिचय पत्र नं.

मिति :

परिचयपत्रको प्रकार

अपाङ्गता परिचय पत्र

- १) नाम / थार : उमेर : लिङ्ग :
- २) ठेगाना : प्रदेश जिल्ला: स्थानीय तह
- ३) जन्म मिति : ४) नागरिकता नं.
- ५) लिङ्ग: ६) रक्त समूह :
- ७) अपाङ्गताको किसिम : प्रकृतिको आधारमा गम्भीरता.....
- ८) बाबु/आमा वा संरक्षकको नाम, थर :
- ९) परिचयपत्र वाहकको दस्तखत :
- १०) परिचयपत्र प्रमाणित गर्ने :

नाम, थर :

हस्ताक्षर :

पद :

मिति :

“यो परिचयपत्र कसैले पाएमा नजिकको प्रहरी कार्यालय वा स्थानीय निकायमा बुझाइदिनुहोला”

अनुसूची ३

अपाङ्गता भएको व्यक्तिको कार्यालयमा राखिने अभिलेखको ढाँचा

क्रम संख्या :

अपाङ्गता परिचयपत्र नम्बर :

परिचयपत्रको प्रकार :

१) नाम /थर :

२) ठेगाना (स्थायी) प्रदेश : जिल्ला : स्थानीय तह: वडा :

३) ठेगाना (अस्थायी) प्रदेश : जिल्ला : स्थानीय तह : वडा :

४) जन्म मिति : ५) नागरिकता नं. ६) लिङ्ग : ७) रक्त समूह

८) बाबु/आमाको नाम, थर :

९) ठेगाना : प्रदेश जिल्ला स्थानीय तह वडा :

१०) अपाङ्गता भएको व्यक्तिसँगको नाता :

११) पछिल्लो शैक्षिक योग्यता :

१२) अध्ययनरत विद्यालय वा कलेज : अध्ययन नगरेको पढाई सकेको

१३) पेशा :

१४) अपाङ्गताको किसिम :

क) अपाङ्गताको प्रकृतिको आधार :

ख) अपाङ्गताको गम्भीरताको आधार :

१५) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिन्छ ?

.....

१६) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिदैन ?

.....

१७) सहायक सामाग्री आवश्यक : पर्ने नपर्ने

आवश्यक पर्ने भए के.....

१८) हाल सहायक सामाग्री : पाएको

नपाएको

१९) परिचय पत्र वाहकले प्राप्त गरेको अन्य सेवा, सुविधा

.....

२०) परिचय वाहकलाई आवश्यक परेका अन्य सेवा सुविधाहरु

.....

२१) सेवा, सुविधा प्रदान गर्ने निकाय

२२) अन्य :

प्रमाणित गर्ने अधिकारी :

दस्तखत :

नाम, थर :

पद :

कार्यालय :

मिति :